

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Kowacz-Braun
Sędziowie:	SSA Paweł Rygiel (spr.) SSA Barbara Górczanowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 lutego 2014 r. w Krakowie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości (...) S.A. w T.

przeciwko Gminie S.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 15 maja 2012 r. sygn. akt I C 917/11

postanawia:

1. odrzucić apelację;

2. zasądzić od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 5 400zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

sygn. akt I ACa 1531/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 maja 2012 r. Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej Gminy S. na rzecz strony powodowej (...) SA w T. kwotę 400 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 2 listopada 2011 r., w pozostałej części powództwo oddalił i rozliczył między stronami koszty procesu.

Uzasadnienie przedmiotowego wyroku z uzasadnieniem zostało doręczone pełnomocnikowi strony powodowej w dniu 1 czerwca 2012 r. Spółka (...) SA wniosła apelację od wyroku w dniu 15 sierpnia 2012 r., jednocześnie ujawniając, że w dniu 13 czerwca 2012 r. Sąd Rejonowy w Tarnowie, w sprawie V GU 7/12, ogłosił upadłość likwidacyjną spółki.

Sąd Okręgowy nadał bieg tej apelacji, rozpoznając wniosek strony powodowej od kosztów sądowych. Sąd Apelacyjny, na skutek zażalenia strony powodowej, uchylił postanowienie w przedmiocie zwolnienia od kosztów w zaskarżonej

części, wskazując na fakt ogłoszenia upadłości likwidacyjnej podmiotu, który wniósł apelację oraz na treść art. 174 § 1 pkt 1 kpc.

Sąd Okręgowy zawiesił postępowanie. Zostało ono podjęte w dniu 19 listopada 2012 r., a to wobec oświadczenia Syndyka masy upadłości (...) SA w upadłości likwidacyjnej o wstąpieniu do postępowania. Wstąpienie Syndyka do postępowania nie zostało połączone z podjęciem przez niego jakiegokolwiek czynności procesowej.

Po przedstawieniu akt Sądowi II instancji z apelacją upadłego, radca prawny W. K. został wezwany o uzupełnienie braku formalnego apelacji poprzez przedłożenie pełnomocnictwa umocowującego do działania w imieniu Syndyka. Stosowne pełnomocnictwo zostało przedłożone, a z jego treści wynika, iż zostało udzielone na drugi dzień po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej, bo w dniu 14 czerwca 2012 r.

Na rozprawie w dniu 15 maja 2013 r., na której nie stawił się Syndyk oraz jego pełnomocnik, Sąd Apelacyjny odrzucił apelację (...) SA w T. wskazując, że została ona wniesiona przez samego upadłego, co przy uwzględnieniu, że przedmiotowa czynność procesowa miała miejsce po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej prowadziło do konkluzji, że apelację wniósł podmiot nieuprawniony. Brak ten nie został naprawiony przez Syndyka po wstąpieniu przez niego do sprawy.

Zażalenie Syndyka od postanowienia odrzucającego apelację zostało oddalone przez Sąd Najwyższy.

W dniu 18 kwietnia 2013 r. Syndyk masy upadłości (...) SA w upadłości likwidacyjnej w T. wniósł apelację od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 15 maja 2012 r., wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu. Z wywodów zawartych we wniosku wynika, że termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu Syndyk liczy od dnia doręczenia mu postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 15 marca 2013 r. wraz z uzasadnieniem tj. od dnia 11 kwietnia 2013 r. Podstawą przywrócenia terminu jest twierdzenie, że dotychczas Syndyk pozostawał w przekonaniu, że apelacja wniesiona przez upadłego jest wniesiona przez podmiot uprawniony, w czym upewniały go czynności podejmowane przez sądy. O tym świadczyć ma wezwanie Syndyka o uiszczenie opłaty od apelacji, traktowanie radcy prawnego W. K. jako pełnomocnika strony, nie odrzucenie zażalenia upadłego od postanowienia w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych, wezwanie radcy prawnego o przedłożenie pełnomocnictwa od Syndyka.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy przywrócił Syndykowi masy upadłości (...) SA w upadłości likwidacyjnej w T. termin do wniesienia apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 15 maja 2012 r.

Strona pozwana wniosła o odrzucenie apelacji wskazując, że wniosek o przywrócenie terminu do jej wniesienia został złożony z uchybieniem siedmiodniowego terminu, o jakim mowa w art. 169 § 1 kpc. Termin do złożenia wniosku należy bowiem liczyć od dnia ogłoszenia postanowienia w przedmiocie odrzucenia apelacji upadłego, a nie od daty doręczenia tego postanowienia wraz z uzasadnieniem.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Nie budzi wątpliwości pogląd, że w ramach przewidzianej art. 373 kpc kontroli dopuszczalności apelacji, Sąd II instancji powinien dokonać oceny, czy niezachowany przez skarżącego termin do wniesienia apelacji został zasadnie przywrócony przez Sąd I instancji. Jak wskazał jednak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 czerwca 2013 r., I CZ 57/13 „podważenie zasadności przywrócenia terminu przez sąd drugiej instancji może być zaakceptowane tylko wtedy, gdy zachodzi ku temu pewna, jednoznaczna podstawa”

Takie okoliczności zachodzą w niniejszej sprawie. Zważyć należy, że w okolicznościach faktycznych sprawy, bieg terminu do wniesienia apelacji przez Syndyka masy upadłości (...) SA w upadłości likwidacyjnej rozpoczął się z dniem wstąpienia Syndyka do postępowania, a nie wniesienie przez niego apelacji wynikało wyłącznie z błędnej oceny prawnej istniejącej sytuacji procesowej.

Podkreślenia wymaga, że brak jest podstaw do przyjęcia, by w chwili przystąpienia do postępowania Syndyk nie miał wiedzy co do stanu sprawy, skoro od dnia ogłoszenia upadłości spółki (...) był reprezentowany przez tego

samego pełnomocnika co upadły – dotychczasowy powód. Wiedział zatem, że w sprawie zapadł wyrok, a do ogłoszenia upadłości doszło w trakcie biegu terminu do wniesienia apelacji, liczonego od daty doręczenia pełnomocnikowi upadłego wyroku wraz z uzasadnieniem. Zauważyć bowiem należy, że oczywista wiedza pełnomocnika procesowego w tym zakresie jest tożsama z wiedzą strony, podobnie, jak ewentualne zaniedbania pełnomocnika obciążają stronę, którą ten pełnomocnik reprezentuje.

W tym stanie rzeczy oczywistym pozostaje, że przyczyną nie dokonania przez Syndyka w terminie czynności procesowej polegającej na wniesieniu apelacji było błędne przekonanie, że apelacja wniesiona przez samego upadłego odnosi skutek dla Syndyka. Tym samym nie dokonanie w terminie czynności było wynikiem dokonania błędnej wykładni przepisów prawa procesowego. To wszystko w sytuacji, w której bezspornym pozostaje, że po ogłoszeniu upadłości likwidacyjnej do wniesienia apelacji uprawniony był Syndyk masy upadłości, czynności dokonane przez upadłego były bezskuteczne, a apelacja wniesiona przez samego upadłego była wniesiona przez podmiot nieuprawniony.

Zważyć zatem należy, że zgodnie z art. 168 § 1 kpc, przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej może nastąpić tylko w razie, gdy strona nie dokonała czynności procesowej w terminie bez swojej winy. Przez stronę należy przy tym rozumieć także pełnomocnika strony, a jego błąd procesowy obciąża stronę.

Brak winy w uchybieniu terminowi powinien być oceniany z uwzględnieniem wszystkich okoliczności konkretnej sprawy, w sposób uwzględniający obiektywny miernik staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należyście o swoje interesy i przy braniu pod uwagę także uchybień spowodowanych nawet lekkim niedbalstwem. Dodatkowo wymaga podkreślenia, że w przypadku strony reprezentowanej przez fachowego pełnomocnika, ocena winy w niezachowaniu terminu wymaga stosowania obiektywnego miernika staranności, której poziom określa się z uwzględnieniem zawodowego charakteru działalności pełnomocnika.

W uwzględnieniu powyższego zasadne jest stwierdzenie, że – co do zasady – niezajomość prawa procesowego ze strony pełnomocnika procesowego obciąża reprezentowaną stronę. Stąd „błąd profesjonalnego pełnomocnika w zakresie stosowania prawa, nie może stanowić podstawy do żądania przywrócenia terminu” (tak Sąd Najwyższy w post. z dnia 7 listopada 2008 r., IV CZ 92/08). Jakkolwiek możliwe jest przyjęcie braku zawinienia pełnomocnika przy dokonaniu błędnej wykładni prawa, to jednak ocena taka uzasadniona jest wyłącznie w przypadkach, w których zachodzi rozbieżność w orzecznictwie, przepis jest wysoce niejasny lub istnieje luka w regulacji (tak Sąd Najwyższy w post. z dnia 23 grudnia 1970 r., II CZ 180/70, Pal. Nr 1, s.90).

Takie okoliczności, wyłączające zawinienie we wniesieniu apelacji przez Syndyka, nie zachodzą w niniejszej sprawie. Zaniechanie zatem działania polegającego na wniesieniu apelacji, jakie pełnomocnik imieniem Syndyka masy upadłości winien był podjąć, z odwołaniem się do niezajomości bądź błędu w wykładni przepisów prawa procesowego, było zawinione.

Nie zmienia tej oceny powołanie się przez Syndyka i jego pełnomocnika na działania Sądu, które w ich przekonaniu wskazywać miały na skuteczność wniesienia apelacji przez samego upadłego. Przede wszystkim – co do zasady – omyłkowe udzielenie fachowemu pełnomocnikowi procesowemu zbędnego lub błędnego pouczenia, nie może go zwalniać od dostosowania swoich czynności do wymagań wynikających z jednoznacznej wykładni norm prawnych (tak Sąd Najwyższy w post. z 16 września 1997 r., III CZ 45/97, OSP z 1998 r., nr 4, poz. 88). Po drugie, z takich czynności Sądu jak: rozpoznanie zażalenia na postanowienie odmawiające apelującemu upadłemu zwolnienia od kosztów sądowych, wezwanie Syndyka o uiszczenie opłaty od apelacji, czy wezwanie radcy prawnego reprezentującego dotychczas upadłego o przedłożenie pełnomocnictwa od Syndyka nie można zasadnie wywodzić przekonania, iż jest to tożsame z sugestią, iż Syndyk jest podmiotem uznawanym jako strona, która wniosła apelację.

Niezależnie od powyższego, zgodzić się należy z oceną strony pozwanej zawartą w odpowiedzi na apelację, że ewentualny termin do złożenia wniosku o przywrócenie terminu winien być liczony od daty ogłoszenia na rozprawie postanowienia o odrzuceniu apelacji, a nie od daty doręczenia pełnomocnikowi Syndyka tego postanowienia wraz z uzasadnieniem. Jakkolwiek bowiem obecność pełnomocnika na rozprawie apelacyjnej nie była obowiązkowa, to

jednak - przy braku obiektywnych przeszkód do uczestnictwa w rozprawie – z datą ogłoszenia postanowienia należy wiązać moment, w którym strona mogła i powinna dowiedzieć się o ocenie prawnej zachodzącej w sprawie sytuacji procesowej.

Biorąc powyższe pod uwagę, zasadne jest przyjęcie, że apelacja Syndyka masy upadłości (...) SA w upadłości likwidacyjnej została wniesiona po terminie, a postanowienie w przedmiocie przywrócenia terminu do dokonania tej czynności procesowej zostało wydane z naruszeniem art. 169 § 1 kpc. W tym stanie rzeczy apelacja Syndyka musi ulec odrzuceniu i Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 373 kpc w zw. z art. 370 kpc, orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik (art. 98 § 1 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc). Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie pełnomocnika zawodowego, ustalone zgodnie z § 6 pkt 7 w zw. z § 12 ust.1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm).